

VOORSTEL AB

DATUM DB VERGADERING : 6 november 2018

DATUM AB VERGADERING : 27 november 2018

PORTEFEUILLEHOUDER : H. Pereboom

REGISTRATIENUMMER : Z/18/022069-99294

OPSTELLER : Jaap Schotkamp, telefoonnummer +31882331715

CATEGORIE: Hamerstuk

 uw waterschap

ONDERWERP

Beantwoording vragen over begrotingsvoorstel Waterschapszorg.

VOORSTEL

Kennismaken van de beantwoording van de vragen over het begrotingsvoorstel Waterschapszorg: is de afweging en keuze voor variant 6 met de huidige kennis en inzichten nog steeds de juiste en wat is de rol van het AB bij het mandateringsvoorstel?

SAMENVATTING

Tijdens de behandeling van het begrotingsvoorstel voor de implementatie Waterschapszorg op 16 oktober 2018 is besloten in te stemmen met dit voorstel, met de toezegging dat dit jaar bij u terug gekomen wordt op uw twee vragen: is de afweging en keuze voor variant 6 met de huidige kennis en inzichten nog steeds de juiste en wat is de rol van het AB bij het mandateringsvoorstel?

Op basis van de opgedane kennis bij het opstellen van de raming van variant 6 zijn de twee andere relevante varianten (2 en 4) op kosten gezet. Hieruit blijkt dat variant 6 de laagste implementatiekosten heeft, doordat deze variant in totaal de minste wijzigingen veroorzaakt. De onderhoudskosten voor varianten 2 en 4 kunnen nu niet nauwkeuriger geraamd worden, maar blijven naar verwachting globaal in dezelfde verhouding, zoals in oktober 2017 is gepresenteerd.

U wordt op verschillende wijzen gefaciliteerd om uw controlerende rol goed te kunnen uitoefenen. Dit wordt gedaan door u een (financiële) evaluatie voor te leggen na implementatie in minimaal één deelgebied, u elk halfjaar te rapporteren en u jaarlijks bij te praten over de voortgang van het programma.

AANLEIDING

Tijdens de behandeling van het begrotingsvoorstel voor de implementatie Waterschapszorg op 16 oktober 2018 is besloten in te stemmen met het voorstel, met de toezegging dat dit jaar bij u terug gekomen wordt op de volgende twee vragen:

1. Heeft variant 6 nog steeds de voorkeur ten opzichte van de andere varianten, gelet op de huidige (financiële) inzichten en uw afweging in de vergadering van 31 oktober 2017?
2. Wat is uw rol bij de voorgestelde mandatering aan het DB en hoe kunt u in deze rol sturing houden op het programma Waterschapszorg, gelet op de omvang en de praktische voortgang ervan?

AD. 1. AFWEGING EN KEUZE VOOR VARIANT 6

Keuze voor variant 6 (oktober 2017)

Vorig jaar zijn zes varianten voor Waterschapszorg aan u voorgelegd. Deze varianten varieerden van een minimale maatgevende afvoer voor A-watergangen (25 l/s, 35 l/s en 50 l/s) en wel of niet schouwen, zie tabel 1. De varianten waarbij de schouw wordt afgeschaft zijn niet meer relevant, omdat

recent breed gecommuniceerd is over het activeren van de schouw in het zuidelijk gebied. Hierdoor zijn de drie varianten voor Waterschapszorg zonder schouw (de varianten 1, 3 en 5) niet nader bekeken in deze uitwerking.

Voor de zes varianten zijn in oktober 2017 ook de indicatieve onderhoudskosten aan u voorgelegd op basis van kosten op de begroting gedeeld door de kilometers A- en B-watergangen (zie tabel 2).

Tabel 1: Verschillende uitgangspunten voor de zes varianten

Waterschapszorg: zes varianten met verschillende normen voor maatgevende afvoer				
Variant voor gebied WDODelta	Maatgevend debiet voor A en B watergang		Maatgevend debiet voor A en B watergang	
	AFVOER		AANVOER	
	A > l/s	B > l/s	A > l/s	B > l/s
Variant 1	50	geen B	5	geen B
Variant 2	50	10	5	3
Variant 3	35	geen B	5	geen B
Variant 4	35	10	5	3
Variant 5	25	geen B	5	geen B
Variant 6	25	10	5	3

Tabel 2: Geschatte onderhoudskosten voor de zes varianten op basis van kengetallen, zoals gepresenteerd in bijlage 1 bij het bestuursvoorstel van 31 oktober 2017

Kosten onderhoud Waterschapszorg voor zes varianten			
Berekening op basis van exploitatiekosten watergangen			
Bedragen afgerond op € 10.000,-			
Bron: begroting 2017			
Zes varianten	Huidig	Nieuw	Vershil
Variant 1	€ 10.500.000	€ 9.830.000	€ -670.000
Variant 2	€ 10.500.000	€ 8.430.000	€ -2.070.000
Variant 3	€ 10.500.000	€ 10.640.000	€ 140.000
Variant 4	€ 10.500.000	€ 9.380.000	€ -1.120.000
Variant 5	€ 10.500.000	€ 11.360.000	€ 860.000
Variant 6	€ 10.500.000	€ 10.260.000	€ -240.000

De belangrijkste argumenten die u vorig jaar heeft genoemd bij de keuze voor variant 6 zijn:

- Met variant 6 verkrijgt WDODelta een robuust, adaptief watersysteem, waarmee het waterschap de mogelijkheid heeft om de komende decennia te kunnen inspelen op toekomstige ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld klimaatverandering (nat én droog).
- Doordat het waterschap zelf meer kilometers watergang beheert bij variant 6 dan bij de varianten 2 en 4, kan het waterschap meer regie voeren op de aan- en afvoer van water en de gewenste waterkwaliteit (sturing door onderhoud).
- Met de keuze van een ondergrens van 25 l/s voor A-watergangen, blijft het serviceniveau het dichtst bij de huidige situatie.

Uitwerking variant 6

Na uw keuze voor variant 6 is deze variant verder uitgewerkt en heeft u afgelopen zomer het draaiboek voor de implementatie behandeld. Bij de verdere uitwerking is:

- een praktijkbeoordeling toegepast, waardoor het aantal statuswijzigingen tussen A- en B-watergangen naar beneden is bijgesteld.
- een zgn. SSK-raming opgesteld, waarbij de bijbehorende inrichtingswerken om het onderhoud mogelijk te maken voor de nieuwe onderhoudsplichtige, nauwkeuriger zijn bekeken.

- een inschatting gemaakt van de direct betrokken eigenaren en de daarmee benodigde personele inzet.
- een nadere onderbouwing gemaakt van de vermindering van de onderhoudskosten. De vermindering van het aantal A- en B-watgangen zal ongetwijfeld besparingen in de onderhoudskosten opleveren. Dit is van vele praktische factoren afhankelijk (wijze van onderhoud in een bepaald gebied, onderbrekingen in onderhoudsroutes, rijrichting onderhoudsmaterieel, afschrijving van machines, inzet vrijkomende arbeid, enz.) De inschatting van de vermindering van de onderhoudskosten (nu geschat op € 100.000 per jaar) blijft indicatief. Deze zijn dan ook niet meegenomen in de raming.
- er zijn geen opbrengsten of kosten opgenomen in de raming voor grondtransacties.

Op basis hiervan is een financiële raming voor de implementatie van deze variant opgesteld. Deze raming sluit op € 14,7 mln. Hiervan is € 4,4 mln. nodig voor personele inzet.

Implementatiekosten varianten 2 en 4 met huidige inzichten

Om de implementatiekosten voor de varianten 2 en 4 te kunnen benaderen, zijn de bovenstaande inzichten voor variant 6 verhoudingsgewijs, vertaald naar de varianten 2 en 4. Dit is een benadering, met bijbehorende onzekerheden en risico's. In tabel 3 zijn de resultaten hiervan weergegeven.

Variant	A wordt B/C	B wordt A	B wordt C	Totaal wijzigingen	Totaal Aantal eigenaren	Kosten A>B/C	Kosten B>A	Benodigde personele inzet	Risico's	Totaal kosten
2	857	135	814	1806	11.300	€ 10,3 mln.	€ 4,2 mln.	€ 6,5 mln.	€ 3,3 mln.	€ 24,3 mln.
4	426	165	813	1404	8.800	€ 5,1 mln.	€ 5,1 mln.	€ 5,1 mln.	€ 2,3 mln.	€ 17,6 mln.
6	224	183	812	1219	7.600	€ 2,7 mln.	€ 5,7 mln.	€ 4,4 mln.	€ 1,9 mln.	€ 14,7 mln.

Tabel 3: Gecorrigeerde kilometers en kosten o.b.v kentallen uit raming uitgewerkte variant 6.

Toelichting bij tabel 3:

- De raming van variant 6 is het resultaat van de verdere uitwerking van deze variant. Varianten 2 en 4 zijn niet op deze nauwkeuriger manier uitgewerkt. De inzichten die bij de nadere uitwerking van variant 6 zijn opgedaan (voor wat betreft de hoeveelheid statuswijzigingen en aanliggende eigenaren) zijn door vertaald naar de varianten 2 en 4. Op basis van de kilometers statuswijzigingen, die ook voor de varianten 2 en 4 zijn bepaald, en het aantal betrokken eigenaren, is op overeenkomstige wijze een inschatting gemaakt van de kosten.
- Bij variant 6 is het aantal kilometer statuswijzigingen nu nog één derde van wat in 2017 modelmatig was berekend (wijzigingen tussen A- en B-watgangen). Deze bijstelling komt door de praktijkbeoordeling van gebiedskenners. Bij de uitwerking van varianten 2 en 4 is geen praktijkbeoordeling gedaan. De correctie als gevolg van een praktijkbeoordeling bij deze varianten is naar verhouding en op basis van expert judgement wel toegepast.
- Herinrichtingskosten per kilometer zoals geraamd voor variant 6, zijn ook gehanteerd voor de varianten 2 en 4. De kosten per kilometer voor wijzigingen aan grotere watgangen (35 l/s of 50 l/s) zijn naar verwachting hoger dan voor kleinere watgangen (25 l/s). Deze verwachting is in tabel 3 niet meegenomen.
- Aangenomen is dat de benodigde personele inzet wijzigt naar rato van het totaal aantal kilometers wijzigingen en het aantal hierbij betrokken individuele eigenaren.
- De genoemde bedragen in tabel 3 in de kolom 'Risico's' zijn een vast percentage van de kosten voor de wijzigingen.

Onderhoudskosten varianten 2 en 4 met huidige inzichten

In tabel 2 zijn de geschatte wijzigingen van onderhoudskosten voor de zes varianten weergegeven, zoals in oktober 2017 aan u is gepresenteerd. Op basis van de huidige inzichten kunnen deze nu niet nauwkeuriger geraamd worden voor de varianten 2 en 4. Enerzijds omdat naast meer onderzoek ook meer specifiek inzicht nodig is in de wijze van onderhoud ter plaatse van de relevante watgangen en anderzijds omdat het onzeker is hoe deze theoretische baten vervolgens uitpakken in de praktijk. Naar verwachting is de inschatting van de vermindering van de jaarlijkse onderhoudskosten van de

varianten 2 en 4 minder groot dan destijds geraamd, maar zullen de onderlinge verhoudingen tussen de drie varianten globaal hetzelfde blijven als tijdens de keuze in oktober 2017.

Conclusie

Hoe meer kilometers watergang van status wijzigen, des te hoger zijn de inrichtingskosten om het onderhoud na de statuswijziging voor de nieuwe onderhoudsplichtige mogelijk te maken. Hoe meer kilometers statuswijziging, des te meer individuele eigenaren betrokken worden, waardoor meer personele inzet nodig is om de implementatie te realiseren. Bij variant 6 zijn het aantal wijzigingen (kilometers en bijbehorend aantal eigenaren) in totaal het kleinst, waardoor de geraamde implementatiekosten van deze variant het laagst zijn.

Voor wat betreft de wijziging in onderhoudskosten blijft het beeld gelijk aan dat van oktober 2017: hoe minder A- en B-watergangen in de toekomst onderhouden worden dan wel geschouwd moeten worden, hoe minder onderhoudskosten in theorie gemaakt worden. De onderlinge verhoudingen tussen de drie varianten zullen naar verwachting globaal hetzelfde blijven.

AD. 2. ROL AB BIJ MANDATERING AAN DB

In het begrotingsvoorstel van 16 oktober 2018 is u gevraagd het Dagelijks Bestuur te mandateren voor het vaststellen van het Plan van Aanpak en voor het beschikbaar stellen van het krediet voor de implementatie. Dit betekent dat het DB mandaat krijgt om te putten uit het gereserveerde bedrag à € 14,7 mln. op de meerjarenbegroting en hiermee financiële middelen ter beschikking te stellen aan het programmteam voor de implementatie van Waterschapszorg. De organisatie vraagt financiële middelen aan bij het DB bij de vaststelling van het overkoepelende Plan van Aanpak en bij de implementatieplannen. Tevens worden de benodigde leggerwijzigingen en eventueel benodigde Projectplannen i.h.k.v. de Waterwet vastgesteld door het DB. Deze mandatering is nodig en bevorderlijk voor de voortgang van de implementatie.

Wij gaan u op de volgende wijze faciliteren zodat u uw controlerende rol goed kunt uitoefenen tijdens de implementatie van Waterschapszorg:

- Na de implementatie van Waterschapszorg in minimaal één deelgebied wordt u een evaluatie voorgelegd, inclusief financieel deel. Met deze evaluatie is inhoudelijke en financiële bijsturing door u op het programma mogelijk.
- Elk half jaar wordt in de bestuursrapportage (B-rap) gerapporteerd over de voortgang van het programma.
- U wordt gedurende de implementatie jaarlijks bijgepraat over de voortgang van het programma. Mogelijkheden zijn bijvoorbeeld via een werkbezoek of in een Deltabijeenkomst over de implementatie Waterschapszorg.

Het dagelijks bestuur van het Waterschap Drents Overijsselse Delta

de secretaris,
ir. E. de Kruijk

de dijkgraaf,
ir. H.H.G. Dijk